

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ
ТА АУДИТУ**

**КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
СТРАХУВАННЯ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
з дисципліни
«ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»**

для здобувачів вищої освіти спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
першого (бакалаврського) освітнього рівня
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»

Київ 2023 рік

Ковернінська Ю. В. Методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських (практичних) занять з дисципліни «Фінансовий аналіз» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»: методичні рекомендації. Київ: НАСОА, 2023. 38с.

Рецензенти:

Бондарук Т. Г., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування НАСОА.

Дериглазов Л. В., кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри економіко-математичних дисциплін та ІТ, старший науковий співробітник, завідувач відділення заочного навчання НАСОА.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від «12» вересня 2023 року № 2

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСОА
Протокол від «22» вересня 2023 року № 2

Викладено методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських (практичних) занять з дисципліни «Фінансовий аналіз» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Методичні рекомендації призначені для використання при підготовці до практичних, семінарських занять здобувачів. Містять теоретичний коментар до вивчення тем навчальної дисципліни, питання для самоконтролю знань; питання, що виносяться на обговорення за кожною темою; ситуаційні завдання, задачі, вправи та тести за кожною темою, які розглядаються на семінарських (практичних) заняттях; критерії оцінки стану виконання здобувачами семінарських (практичних) занять з навчальної дисципліни; питання для підсумкового контролю знань; рекомендовану літературу.

© Ковернінська Ю.В.
Київ: НАСОА, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
Короткий теоретичний коментар за кожною темою семінарських (практичних) занять, питання для самоконтролю знань.....	5
Питання, що виносяться на обговорення за кожною темою.....	22
Ситуаційні завдання, задачі, вправи та тести за кожною темою, які розглядаються на семінарських (практичних) заняттях.....	25
Критерії оцінки стану виконання здобувачами семінарських (практичних) занять.....	33
Рекомендована література.....	36

ПЕРЕДМОВА

Вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз» сприяє формуванню у майбутніх фахівців з фінансів, банківської справи та страхування теоретичних знань та практичних навичок щодо проведення фінансового аналізу діяльності підприємств для підвищення обґрунтованості рішень, що приймаються в процесі реалізації їх фінансової політики.

При підготовці до семінарського (практичного) заняття здобувачі вищої освіти мають опрацювати матеріали, що було викладено під час лекцій; джерела інформації (законодавчі та нормативні акти, підручники, навчальні посібники, періодичні видання тощо), практичні дані фінансової звітності підприємств в ракурсі теми, що вивчається.

Основна мета проведення семінарських (практичних) занять – сприяння поглибленому засвоєнню здобувачами вищої освіти питань навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз», спонукання здобувачів вищої освіти до колективного творчого обговорення, оволодіння науковими методами аналізу явищ і проблем, формування навичок самоосвіти.

Проведення семінарських (практичних) занять дозволяє вирішувати такі дидактичні цілі:

- оптимально поєднувати лекційні заняття із систематичною самостійною навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти, їх теоретичну підготовку з практичною;
- забезпечувати системне повторення, поглиблення і закріплення знань здобувачів вищої освіти за певною темою;
- розвивати уміння, навички розумової праці, творчого мислення, уміння використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань;
- формувати уміння і навички здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності;
- здійснювати діагностику і контроль знань здобувачів вищої освіти з окремих розділів і тем, формувати уміння і навички виконання різних видів майбутньої професійної діяльності.

КОРОТКИЙ ТЕОРЕТИЧНИЙ КОМЕНТАР ЗА КОЖНОЮ ТЕМОЮ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 1.

Теоретичні аспекти фінансового аналізу підприємств

ТЕМА 1. ЗНАЧЕННЯ І ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

Ключові слова: фінансовий аналіз, економічний аналіз, управлінський аналіз, фінансовий стан, внутрішній фінансовий аналіз, зовнішній фінансовий аналіз, об'єкт фінансового аналізу, суб'єкти фінансового аналізу, мета фінансового аналізу, повний фінансовий аналіз, тематичний фінансовий аналіз, попередній фінансовий аналіз, поточний фінансовий аналіз, експрес-аналіз, метод фінансового аналізу, прийоми фінансового аналізу, економіко-логічні прийоми фінансового аналізу, економіко-математичні прийоми фінансового аналізу, порівняльний (просторовий) фінансовий аналіз, прийом деталізації, прийом групування, прийом визначення середніх величин, прийом відносних величин, балансовий прийом, горизонтальний аналіз (у часі), вертикальний (структурний) аналіз, трендовий аналіз.

Короткий опис теми

Місце і роль фінансового аналізу в управлінні підприємством. Сутність та мета фінансового аналізу, його задачі. Класифікація видів фінансового аналізу. Особливості стохастичних та жорстко детермінованих зв'язків. Метод та методика фінансового аналізу. Основні типи моделей, що використовуються в процесі аналізу.

Питання для самоконтролю знань:

1. Розкрийте сутність поняття «фінансовий аналіз».
2. В чому полягає зміст фінансового аналізу ?
3. Історія виникнення фінансового аналізу.
4. Роль фінансового аналізу в сучасних умовах господарювання.
5. Предмет фінансового аналізу.
6. Метод фінансового аналізу.
7. Види фінансового аналізу.
8. Моделювання у фінансовому аналізі.
9. Які відмінні риси внутрішньовиробничого і фінансового аналізу?
10. Яке коло питань розглядається зовнішнім аналізом?

11. Хто зацікавлений в проведенні внутрішньовиробничого аналізу?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [1,5,8,10,12,16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4,5,6]

ТЕМА 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

Ключові слова: фінансова інформація, мета фінансової звітності, баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до річної фінансової звітності, активи, власний капітал, зобов'язання.

Формування інформаційної бази для проведення фінансового аналізу. Вимоги до інформації для фінансового аналізу та принципи її формування. Поділ інформації на внутрішню й зовнішню.

Економічна сутність, склад та структура форм фінансової звітності підприємства. Інформаційне забезпечення різних цілей та видів фінансового аналізу.

Питання для самоконтролю знань:

1. Який склад інформаційної бази фінансового аналізу?
2. Склад і характеристика Балансу підприємства?
3. Що таке звіт про фінансові результати і яка інформація міститься в ньому?
4. Дати характеристику звіту про власний капітал?
5. Фінансова звітність – це ...
6. Яка інформація міститься в Примітках до фінансової звітності?
7. Яка роль бухгалтерського обліку в системі управління?
8. Сутність інформації та її роль в аналітичному дослідженні.
9. Які основні вимоги ставляться до аналітичної інформації?
10. Джерела аналітичної інформації та особливості їх формування й використання за умов автоматизованої обробки даних.
11. У чому полягає різниця між: внутрішніми й зовнішніми джерелами аналітичної інформації?
12. Що таке інформаційне забезпечення?
13. Що таке позамашинна інформаційна база?
14. Що таке машинна інформаційна база?
15. Поняття розподіленої бази даних та особливості роботи з нею.

16. Що таке АРМ і як його використовують в аналітичних роботах?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [2, 3, 4,8,9,12,14,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4,5,6]

ТЕМА 3. АНАЛІЗ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: *майно підприємства, активи підприємства, оборотні активи, необоротні активи, неліквідні активи, середньоліквідні активи, низьколіквідні активи, висоліквідні активи, запаси, виробничі запаси, запаси готової продукції, запаси незавершеного виробництва, дебіторська заборгованість, грошові кошти, матеріальні активи, нематеріальні активи, фінансові активи, валові активи, операційні активи, інвестиційні активи, поточні фінансові інвестиції, незавершені капітальні інвестиції, основні засоби, довгострокова дебіторська заборгованість, інвестиційна нерухомість, довгострокові фінансові інвестиції, відстрочені податкові активи, коефіцієнт реальної вартості майна, коефіцієнт мобільності активів, коефіцієнт зносу, коефіцієнт придатності, коефіцієнт оновлення основних засобів, капіталовіддача основних засобів, коефіцієнт вибуття основних засобів, капіталомісткість основних засобів, рентабельність основного капіталу, коефіцієнт оборотності оборотного капіталу, коефіцієнт завантаження оборотного капіталу, тривалість обороту оборотного капіталу, рентабельність оборотного капіталу*

Економічна сутність капіталу підприємства. Формування необоротних та оборотних активів підприємства. Аналіз наявності, стану і руху основних засобів. Оцінка забезпеченості підприємства основними засобами. Оцінка нематеріальних активів підприємства. Особливості оцінки незавершеного капітального будівництва та інших видів необоротних активів.

Питання для самоконтролю знань:

1. В чому полягає економічна сутність майна підприємства ?
2. Охарактеризуйте зміст, завдання та основні напрями аналізу оборотних активів.
3. Охарактеризуйте структуру майна підприємства.
4. Перелічіть етапи проведення аналізу майна підприємства.
5. Наведіть класифікацію майна підприємства.
6. В чому полягає відмінність між оборотними та необоротними активами ?
7. Назвіть основні показники майнового стану підприємства.

8. Який порядок розрахунку показників майнового стану підприємства.
9. Як проводиться горизонтальний аналіз майна підприємства ?
10. Як проводиться вертикальний аналіз майна підприємства ?
11. Як здійснюється аналіз ефективності використання основних засобів ?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [2,5,7,11,15]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4,5,6]

ТЕМА 4. АНАЛІЗ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Ключові слова: оборотні активи, елементи оборотних активів, запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти, оборотний капітал, аналіз.

Сутність і значення оборотних активів. Аналіз оборотних активів підприємства та його особливості. Моделі фінансування оборотних активів та їх значення в оцінці платоспроможності. Аналіз запасів підприємства. Оцінка стану та руху дебіторської заборгованості. Побудова агрегованого балансу та аналіз його ліквідності.

Питання для самоконтролю знань:

1. Охарактеризуйте сутність аналізу оборотних активів підприємства.
2. В чому полягає значення аналізу оборотних активів підприємства ?
3. Перелічіть етапи проведення аналізу оборотних активів підприємства.
4. Охарактеризуйте склад оборотних активів підприємства.
5. Назвіть основні показники оборотних активів підприємства.
6. Який порядок розрахунку показників аналізу оборотних активів підприємства?
7. Охарактеризуйте методику розрахунку оборотності оборотних активів.
8. Як відбувається процес аналізу ефективності авансованих оборотних активів?
9. Як відбувається процес аналізу ефективності виробничо спожитих оборотних активів ?
10. Як проводиться факторний аналіз матеріаловіддачі?
11. Охарактеризуйте аналіз відносної ефективності оборотних активів.

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [1,2,3,9,10]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4,5,6]

ТЕМА 5. ОЦІНКА ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: формування прибутку, прибуток (збитки) звітного періоду, чистий дохід, (виручка) від реалізації товарів (робіт, послуг) підприємства, собівартість, реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), витрати обертання, фінансовий результат, адміністративні витрати, інші операційні доходи, витрати на збут, фінансовий результат, прибуток від звичайної діяльності, чистий прибуток або збиток, поріг прибутку, оборотний капітал, рентабельність, коефіцієнт рентабельності, фінансовий леверидж, ефект фінансового левериджу, Леверидж, фінансовий леверидж, ризик, рівень приведенного ефекту, виробничий (операційний) леверидж, сила впливу операційного важеля, виробничо-фінансовий леверидж, фінансовий ризик, підприємницький ризик, величина операційного і фінансового ризиків.

Мета і значення аналізу джерел формування капіталу підприємства. Аналіз власного капіталу та його формування, оцінка ефективності використання. Аналіз довгострокового та короткотермінового залученого капіталу – формування, вплив на ведення й результативність виробничо-господарської діяльності. Економічна сутність та порядок оцінки ефекту фінансового важеля.

Питання для самоконтролю знань:

1. В чому полягає сутність капіталу ?
2. Назвіть класифікаційні ознаки позикового капіталу.
3. Охарактеризуйте сутність аналізу джерел формування капіталу підприємства.
4. В чому полягає значення аналізу джерел формування капіталу підприємства?
5. Перелічіть етапи проведення аналізу джерел формування капіталу підприємства.
6. Охарактеризуйте склад джерел формування капіталу підприємства.
7. Назвіть основні показники аналізу джерел формування капіталу підприємства.
8. Який порядок розрахунку показників аналізу джерел формування капіталу підприємства?

9. За допомогою яких показників оцінюється оборотність кредиторської заборгованості ?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [13,14,16]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4,5,6]

**ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.
АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ, ЛІКВІДНОСТІ ТА
ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ, ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ,
КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ**

ТЕМА 6. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

***Ключові слова:** грошовий потік підприємства, управління грошовими потоками, мета аналізу грошових потоків, потоки грошових коштів по операційній діяльності, потоки грошових коштів по інвестиційній діяльності, потоки грошових коштів по фінансовій діяльності, прямий метод, непрямий метод, ануїтет, коефіцієнт руху грошових коштів в результаті операційної діяльності, коефіцієнт грошового покриття виплат по відсотках, коефіцієнт грошового покриття короткострокових боргів, коефіцієнт відношення грошового потоку від операційної діяльності до капітальних витрат, коефіцієнт відношення грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми боргу, коефіцієнт достатності грошового потоку, оптимізація грошових потоків.*

Економічна сутність грошових потоків підприємства. Визначення оптимального залишку грошових коштів на підприємстві та методи його підтримки. Моделі управління грошовими коштами. Модель Баумола. Модель Міллера-Орра.

Питання для самоконтролю знань:

1. В чому сутність поняття «грошовий потік» ?
2. Які зовнішні та внутрішні чинники впливають на формування грошових потоків підприємства ?
3. Прокласифікуйте грошові потоки за різними ознаками.
4. У чому сутність прямого методу складання Звіту про рух грошових коштів ?
5. Опишіть сутність непрямого методу складання Звіту про рух грошових коштів.
6. Перелічіть показники якості грошових потоків підприємства.
7. Які показники варто використовувати для оцінки збалансованості

грошових потоків ?

8. Охарактеризуйте показники оцінки ліквідності грошових потоків підприємства.

9. Охарактеризуйте показники оцінки ефективності формування та використання грошових потоків підприємства.

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [2,8,12,13,16]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4,5,6]

ТЕМА 7. АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ І ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: грошові кошти та їх еквіваленти, дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції, поточна кредиторська заборгованість, короткострокові кредити банків, платоспроможність, поточна платоспроможність, перспективна платоспроможність, фінансові зобов'язання, ліквідність активів, ліквідність балансу, ліквідність підприємства, неплатоспроможність, абсолютно ліквідні активи, середньоліквідні активи, низьколіквідні активи, неліквідні активи, найбільш строкові зобов'язання, середньострокові зобов'язання, довгострокові зобов'язання, постійні пасиви, поточна ліквідність, перспективна ліквідність, коефіцієнт абсолютної ліквідності, поточні зобов'язання, коефіцієнт швидкої ліквідності, грошова платоспроможність, коефіцієнт поточної ліквідності, майнова платоспроможність, коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт покриття, розрахункова платоспроможність, статична платоспроможність, динамічна платоспроможність, коефіцієнт платоспроможності, коефіцієнт критичної ліквідності, коефіцієнт покриття запасів, коефіцієнт Бівера, платіжний календар.

Сутність поняття платоспроможність та його взаємозв'язок із ліквідністю. Відмінності між суттю та методами оцінки платоспроможності і ліквідності підприємства. Визначення власного оборотного капіталу та значення аналізу маневреності в оцінці платоспроможності підприємства. Поняття ліквідності підприємства та активів. Сутність операційного та фінансового циклів.

Питання для самоконтролю знань:

1. Розкрийте сутність ліквідності і платоспроможності та їх значення при оцінюванні фінансового стану підприємства.

2. У чому полягає зміст та послідовність аналізу ліквідності

підприємства ?

3. Наведіть класифікацію активів за ознакою ліквідності.
4. Наведіть класифікацію пасивів за ознакою терміновості погашення.
5. Охарактеризуйте систему показників ліквідності: методику їхнього розрахунку, економічну інтерпретацію.
6. Які чинники впливають на підвищення ліквідності ?
7. Як розраховується коефіцієнт втрати платоспроможності ?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [3,4,7,9]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4,5,6]

ТЕМА 8. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

***Ключові слова:** фінансова стійкість, реальні активи, коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової стійкості, оцінка платоспроможності, абсолютна фінансова стійкість, нормально стійкий фінансовий стан, нестійкий фінансовий стан, кризовий фінансовий стан, коефіцієнт мобільності оборотних коштів, коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними джерелами їх формування, коефіцієнт матеріальних оборотних коштів, коефіцієнт кредиторської заборгованості й інших поточних зобов'язань, коефіцієнт прогнозу банкрутства*

Поняття фінансової стійкості та основні аспекти її оцінки. Характеристика типів фінансової стійкості. Методи розрахунку абсолютних показників фінансової стійкості підприємства. Методи розрахунку відносних показників фінансової стійкості підприємства. Інтегральна оцінка фінансової стійкості.

Питання для самоконтролю знань:

1. Що таке фінансова стійкість підприємства? Які її основні ознаки?
2. Які фактори впливають на фінансову стабільність підприємства?
3. За якими напрямками проводиться аналіз фінансової стійкості підприємства?
4. Що передбачає загальне оцінювання фінансової стійкості?
5. На які групи поділяють відносні показники оцінювання фінансової стійкості підприємств?
6. Якими є економічний зміст, порядок розрахунку та нормативні значення (оптимальна динаміка) показників структури джерел формування капіталу?
7. Якими є економічний зміст, порядок розрахунку та нормативні

значення (оптимальна динаміка) показників стану оборотних активів?

8. Якими є економічний зміст, порядок розрахунку та оптимальна динаміка показників стану основного капіталу?

9. Які особливості необхідно враховувати під час проведення розрахунку

коефіцієнтів оцінювання фінансової стійкості підприємства?

10. За якими напрямками проводиться аналіз відносних показників оцінювання фінансової стійкості підприємства?

11. Які етапи включає методика визначення типу фінансової стійкості підприємства?

12. Які показники характеризують наявність відповідних джерел формування запасів?

13. Як проводиться розрахунок показників забезпеченості запасів відповідними джерелами їх формування?

14. Якими є ознаки типів фінансової стійкості підприємства?

15. Як проводиться розрахунок та яким є економічний зміст показника порогу рентабельності?

16. Як проводиться розрахунок та яким є економічний зміст показника запасу фінансової стійкості?

17. В якій послідовності аналізують фактори формування показника порогу рентабельності?

18. В якій послідовності проводиться аналіз факторів формування показника запасу фінансової стійкості?

19. Що таке леверидж? Які є види левериджу?

20. Яким є економічний зміст фінансового левериджу? Як визначається рівень фінансового левериджу?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [2, 8, 11, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 9. АНАЛІЗ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: кредитоспроможність, коефіцієнт концентрації власного капіталу, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт структури довгострокових вкладень, коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів, коефіцієнт структури позикового капіталу, коефіцієнт співвідношення власного й позикового капіталу, фінансові коефіцієнти, коефіцієнт заборгованості, коефіцієнти оборотності, коефіцієнти прибутковості, рух грошових коштів, оцінка ділового середовища підприємства, клас позичальника.

Сутність та значення оцінки кредитоспроможності позичальника. Класифікація позичальників за результати оцінки їх фінансового стану.

Порядок вибору та оцінки об'єктивних показників стану та ефективності діяльності підприємства. Оцінка покриття кредиту, порядок її здійснення та роль в процесі аналізу кредитоспроможності. Визначення рейтингу позичальника та класу кредитоспроможності підприємства.

Питання для самоконтролю знань:

1. Що таке «кредитоспроможність»?
2. Які елементи включає схема оцінювання банком кредитоспроможності боржника – юридичної особи?
3. З якою періодичністю банк визначає платоспроможність боржника?
4. Які методики та процедури, що є обов'язковими і мінімально необхідними для оцінювання ризиків, повинні містити внутрішньобанківські положення щодо здійснення активних банківських операцій?
5. Які мінімально необхідні дані повинна містити кредитна документація (справа) боржника?
6. Що включає в себе узагальнена інформація про боржника за наданими кредитом?
7. Із застосуванням якої багатофакторної дискримінантної моделі банк розраховує інтегральний показник фінансового стану боржника – юридичної особи?
8. Від чого залежить розрахунок інтегрального показника фінансового стану боржника – юридичної особи?
9. Як визначаються фінансові коефіцієнти для розрахунку інтегрального показника фінансового стану боржника – юридичної особи?
10. Як встановлюється клас боржника – юридичної особи?
11. За якими категоріями якості банк класифікує активи/надані фінансові зобов'язання з метою розрахунку резервів?
12. Як визначається стан обслуговування боргу боржником – юридичною особою?
13. Як класифікується кредит, наданий боржнику – юридичній особі, за категоріями якості?
14. Як визначається показник ризику кредиту, наданого боржнику – юридичній особі?
15. За якими напрямками доцільно надавати характеристику проекту, що кредитується?
16. Як використовується показник фінансового важеля під час техніко-економічного обґрунтування проекту, що кредитується?
17. Як визначаються показники, що характеризують ефективність кредиту на капітальні вкладення?
18. За якими показниками оцінюють ризик кредитування інвестиційних проектів?
19. Як розраховують мінімальний дохід за кредитом та ефективну процентну ставку?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [4, 6, 7, 11, 13, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

ТЕМА 10. АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: ділова активність, оцінка ділової активності, аналіз ділової активності, коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, строк погашення дебіторської та кредиторської заборгованостей, коефіцієнт оборотності матеріальних запасів, тривалість операційного циклу, тривалість фінансового циклу, коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача), період обороту чистого робочого капіталу, коефіцієнт оборотності чистого робочого капіталу, коефіцієнт оборотності власного капіталу, ефективність управління підприємством, період обороту в днях, оборотність чистих активів, період обороту чистого робочого капіталу, тривалість операційного і фінансового циклу, матеріальні ресурси, трудові ресурси, фінансові ресурси, ресурсовіддача, внутрішнє середовище.

Економічна сутність аналізу ділової активності підприємства. Сутність фінансового та операційного циклу підприємства. Система показників ділової активності. Оборотність обігових коштів. Роль визначення операційного та фінансового циклів в оцінці ділової активності підприємства.

Питання для самоконтролю знань:

1. У чому полягає сутність ділової активності підприємств?
2. Перелічіть етапи проведення аналізу активності підприємства.
3. Які показники використовуються для кількісного вимірювання внутрішньої ділової активності?
4. Що таке «золоте правило економіки підприємства»? Які співвідношення показників динаміки його характеризують?
5. Які кількісні та якісні параметри характеризують ділову активність підприємства у зовнішньому економічному середовищі?
6. Які зовнішні та внутрішні фактори впливають на ділову активність підприємства?
7. У чому полягає значення швидкості обертання активів і пасивів?
8. На які групи поділяються показники оборотності активів і пасивів?

9. Які фактори впливають на швидкість обороту окремих видів майна і джерел формування капіталу?
10. Який порядок розрахунку коефіцієнтів обертання активів і пасивів?
11. Охарактеризуйте їх економічний зміст.
12. Як визначається тривалість операційного і фінансового циклів?
13. Які основні показники характеризують стійкість економічного зростання підприємства?
14. Як розраховують коефіцієнт стійкості економічного зростання?
15. Які фактори впливають на зміну коефіцієнта стійкості економічного зростання?
16. Який економічний зміст факторів, що впливають на зміну коефіцієнта стійкості економічного зростання?
17. За рахунок чого можна підвищити коефіцієнт стійкості економічного зростання?
18. Який вигляд має розширена модель (за сімома факторами) факторного аналізу коефіцієнта стійкості економічного зростання?
19. Яка система показників використовується для оцінювання ринкової активності підприємства?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [2, 4, 5, 6, 7]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4,5,6]

ТЕМА 11. АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: чистий прибуток, економічний прибуток, дохід, дохід від реалізації продукції, валовий прибуток від реалізації продукції, прибуток від операційної діяльності, прибуток до оподаткування, неоподаткований прибуток, прибуток від реалізації продукції, прибуток номінальний, прибуток реальний, нерозподілений прибуток, розподілений прибуток, рентабельність, рентабельність продукції, рентабельність реалізованої продукції, прямі витрати на оплату праці, рентабельність капіталу (активів), рентабельність основного капіталу, собівартість реалізованої продукції, рентабельність оборотного капіталу, рентабельність власного капіталу, прямі матеріальні витрати, рентабельність виробничих засобів, інші прямі витрати, загальновиробничі витрати, адміністративні витрати, збиток, фінансовий результат до оподаткування, фінансовий результат від операційної діяльності.

Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз рівня безбитковості. Абсолютні показники

прибутку підприємства. Характеристика показників рентабельності підприємства. Визначення рентабельності та її роль у фінансовому аналізі. Рентабельність основної діяльності та продукції. Поняття рентабельності капіталу. Рентабельність власного капіталу та сукупного капіталу підприємства.

Питання для самоконтролю знань:

1. У чому полягає значення аналізу фінансових результатів і рентабельності? Які функції виконує прибуток?
 2. На які види поділяється прибуток за ознаками: зміст, види діяльності, характер використання, склад, період дослідження?
 3. Які основні завдання вирішує аналіз фінансових результатів і рентабельності?
 4. Які джерела інформації використовують для проведення аналізу фінансових результатів і рентабельності?
 5. Як визначаються категорії «доходи», «витрати», «прибуток», «збиток», «сукупний дохід» відповідно до НП(С)БО 1?
 6. Як класифікують види діяльності підприємства? Що таке звичайна, операційна, основна, фінансова, інвестиційна діяльність?
 7. На які види поділяються доходи підприємства? Як вони визначаються?
 8. На які види поділяються витрати підприємства?
 9. Як розраховують фінансові результати за видами діяльності підприємства?
 10. Які показники використовують в аналізі структури фінансових результатів?
 11. За якими критеріями оцінюється якість прибутку?
 12. За якою схемою та з використанням якої адитивної моделі проводиться факторний аналіз валового прибутку (збитку)?
 13. Що таке резерви зростання прибутку? Як вони визначаються?
 14. У чому полягає сутність аналізу «витрати – обсяг – прибуток»? Що необхідно враховувати під час його проведення?
 15. Що таке змінні витрати, постійні витрати, маржинальний дохід?
 16. Що таке точка беззбитковості? Як розраховуються показники беззбитковості реалізації продукції алгебраїчним способом?
 17. Як проводиться факторний аналіз беззбиткового обсягу реалізації продукції? Який характер впливу факторів на зміну точки беззбитковості?
 18. Що таке рентабельність? Як поділяються показники рентабельності?
 19. Охарактеризуйте економічний зміст і порядок розрахунку показників рентабельності.
 20. За якою методикою проводиться факторний аналіз рентабельності в розрізі різних видів ?
- Що передбачає методика аналізу розподілу і використання чистого прибутку підприємства?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [6, 10, 12, 13, 16]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4,5,6]

ТЕМА 12. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: *інвестиції, капітальні інвестиції, інтелектуальні інвестиції, інвестиційний проект, життєвий цикл проекту, інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість підприємства, інтегральна оцінка інвестиційної привабливості, інвестор, валові інвестиції, чисті інвестиції, аналіз інвестиційного проекту, бюджетування капітальних інвестицій, інвестиційна привабливість підприємства, чисті грошові надходження, чисті інвестиції, період окупності інвестицій, облікова норма прибутковості (коефіцієнт ефективності інвестицій), метод компаундування, метод дисконтування, чиста теперішня вартість (чистий приведений ефект), коефіцієнт дисконтування, ставка дисконтування (дисконтна ставка), індекс рентабельності інвестицій, внутрішня норма прибутковості (норма рентабельності інвестицій), метод індексу рентабельності інвестицій, метод норми рентабельності інвестицій, метод строку окупності інвестицій.*

Сутність та значення інвестиційної діяльності. Особливості її аналізу. Аналіз інвестиційної стратегії підприємства. Оцінка грошей в часі. Чиста теперішня вартість. Теперішня вартість витрат. Теперішня вартість майбутніх надходжень від проекту. Індекс рентабельності. Внутрішня норма прибутку або внутрішня доходність. Період окупності інвестицій. Облікова норма прибутку.

Питання для самоконтролю знань:

1. У чому полягає зміст широкого та вузького підходів до тлумачення категорії «інвестиції»?
2. Що таке інвестиції, капітальні інвестиції, фінансові інвестиції? Які є напрями і форми капітальних інвестицій?
3. За якими ознаками та на які види класифікуються інвестиції?
4. Що таке інвестиційний проект? За якими ознаками та на які види класифікуються інвестиційні проекти?
5. На які етапи поділяється життєвий цикл інвестиційного проекту?
6. Що таке інвестиційна діяльність? Які мета і завдання інвестиційної діяльності?
7. Які основні етапи формування політики управління інвестиційною діяльністю?
8. Які джерела інформації використовують для аналізу інвестиційної діяльності?

9. На які етапи поділяється аналіз інвестиційних проектів?
10. Якою є послідовність оцінювання ефективності інвестиційних проектів?
11. Яка система показників використовується в аналізі інвестиційної привабливості підприємства?
12. За допомогою яких показників оцінюється інвестиційна привабливість акціонерного товариства?
13. Що таке чисті грошові надходження і чисті інвестиції?
14. Що таке період окупності інвестицій? Як його розраховують?
15. Які недоліки і переваги має метод періоду окупності інвестицій?
16. Як оцінюють ефективність капітальних інвестицій за допомогою методу облікової норми прибутковості (коефіцієнта ефективності інвестицій)?
17. У чому полягає сутність методу компаундування?
18. Що таке дисконтування? Які методи оцінювання ефективності інвестицій ґрунтуються на дисконтуванні?
19. Як визначається чиста теперішня вартість? Що вона показує?
20. Що таке ставка дисконтування? Як визначається реальна дисконтна ставка?
21. Які переваги і проблеми має застосування методу чистої теперішньої вартості?
22. Як використовується метод індексу рентабельності інвестицій в оцінюванні ефективності інвестиційних проектів?
23. У чому полягає економічний зміст внутрішньої норми прибутковості (норми рентабельності інвестицій)?
24. Що таке ціна авансованого капіталу? Як цей показник використовується в оцінюванні ефективності інвестицій?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [5, 6, 7, 8, 29, 30]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4,5,6]

ТЕМА 13. КОМПЛЕКСНЕ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, аналіз фінансового стану підприємства, фінансова інформація, мета фінансової звітності, баланс, звіт про фінансові результати, активи балансу, зобов'язання, власний капітал, грошові кошти, операційна діяльність, інвестиційна діяльність, фінансова діяльність, пасиви балансу.

Значення комплексної оцінки фінансового стану підприємств. Методи комплексної оцінки. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємств.

Побудова моделей комплексної оцінки фінансового стану. Кількісний індикатор “Z-рахунок”, що використовується для виявлення й оцінки ймовірності банкрутства підприємства. Його роль у попередженні кризових явищ та неплатоспроможності. Інші комплексні показники оцінки фінансового стану підприємств: двофакторна модель, система показників У. Бівера, R-число тощо.

Питання для самоконтролю знань:

1. Що є метою комплексного фінансового аналізу? Які завдання він вирішує?
2. Назвіть суб'єктів і виконавців комплексного фінансового аналізу.
3. На дотримання яких вимог спирається організація процесу проведення комплексного фінансового аналізу?
4. Що таке порівняльний аналіз як форма проведення комплексного фінансового аналізу?
5. Яким критеріям має відповідати інформаційна база комплексного фінансового аналізу?
6. Які етапи комплексного фінансового аналізу?
7. Що передбачає цільова функція комплексного фінансового аналізу?
8. У чому полягає сутність методу сум для комплексного оцінювання об'єктів аналізу?
9. Як визначається рейтинг підприємств за методом суми місць?
10. Яким є алгоритм використання методу відстаней для комплексного оцінювання об'єктів аналізу?
11. Які формули використовують для визначення комплексного (рейтингового) оцінювання?
12. Які комплексні етапи становлять методіку порівняльного комплексного (рейтингового) оцінювання фінансового стану підприємств?
13. Які групи показників використовують під час проведення комплексного (рейтингового) оцінювання фінансового стану підприємств?
14. Які показники характеризують прибутковість (рентабельність) господарської діяльності підприємства?
15. Які показники характеризують ефективність управління підприємством?
16. Які показники характеризують ділову активність підприємства?
17. Які показники характеризують ліквідність і фінансову стабільність підприємства?
18. Який алгоритм порівняльного комплексного (рейтингового) оцінювання фінансового стану підприємств?
19. Які вимоги має задовольняти система фінансових показників із погляду ефективності рейтингового оцінювання фінансового стану підприємств?
20. Які переваги має методіка порівняльного комплексного (рейтингового) оцінювання фінансового стану підприємств?

21. Який порядок побудови моделі Альтмана для діагностики ймовірності банкрутства?

22. Який порядок побудови моделі Спрінгейта для діагностики ймовірності банкрутства?

23. Який порядок побудови тестів на ймовірність банкрутства Лису і Таффлера?

24. Який порядок розрахунку показника діагностики платоспроможності Конана і Гольдера?

25. Який порядок побудови універсальної дискримінантної функції для діагностики ймовірності банкрутства?

Рекомендована література:

Базова: [1-14]

Допоміжна: [2, 3, 6, 8, 11]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ОБГОВОРЕННЯ ЗА КОЖНОЮ ТЕМОЮ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВ

ТЕМА 1. ЗНАЧЕННЯ І ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

1. Сутність і значення фінансового аналізу в діяльності суб'єктів господарювання.
2. Предмет, об'єкт та суб'єкти фінансового аналізу.
3. Види фінансового аналізу та основні етапи його здійснення.
4. Методи фінансового аналізу та їх класифікація.
5. Моделі та прийоми фінансового аналізу.

ТЕМА 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

1. Поняття інформаційного забезпечення фінансового аналізу.
2. Джерела інформації для фінансового аналізу та вимоги до формування інформаційного забезпечення.
3. Призначення та основні види фінансової звітності.
 - 3.1. Бухгалтерський баланс
 - 3.2. Звіт про фінансові результати
 - 3.3. Звіт про рух грошових коштів
 - 3.4. Звіт про власний капітал
 - 3.5. Примітки до річної фінансової звітності

ТЕМА 3. АНАЛІЗ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

1. Економічна сутність майна підприємства.
2. Аналіз структури і динаміки майна підприємства.
3. Аналіз наявності, стану і руху основних засобів.

ТЕМА 4. АНАЛІЗ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ

1. Економічна сутність оборотних активів підприємства.
2. Аналіз складу і структури оборотних активів підприємства. Послідовність та методика аналізу оборотних активів.
3. Аналіз запасів підприємства.
4. Аналіз ефективності використання оборотних активів.
5. Моделі фінансування оборотних активів.

ТЕМА 5. ОЦІНКА ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

1. Економічна сутність та види джерел формування капіталу: мета та завдання їх аналізу.
2. Аналіз власного капіталу.

3. Аналіз позикового капіталу.
4. Оцінка фінансового важеля.
5. Оцінка вартості капіталу залученого з різних джерел.
6. Аналіз фінансової незалежності підприємства.

ТЕМА 6. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

1. Економічна сутність та значення аналізу грошових потоків. Класифікація грошових потоків.
2. Методи розрахунку грошового потоку.
3. Аналіз грошових потоків із застосуванням системи коефіцієнтів.

ТЕМА 7. АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ І ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1. Економічна сутність ліквідності та платоспроможності
2. Класифікація активів за ознакою ліквідності та пасивів за ознакою терміновості погашення.
3. Власний оборотний капітал абсолютний показник ліквідності і платоспроможності; основні етапи його аналізу.
4. Система показників ліквідності: методика їх розрахунку та економічна інтерпретація.
5. Аналіз платоспроможності підприємства. Система критеріїв оцінки платоспроможності підприємства.

ТЕМА 8. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1. Економічна сутність фінансової стійкості: мета та необхідність її аналізу.
2. Характеристика типів фінансової стійкості.
3. Методи розрахунку абсолютних показників фінансової стійкості підприємства.
4. Методи розрахунку відносних показників фінансової стійкості підприємства.
5. Інтегральна оцінка фінансової стійкості.

ТЕМА 9. АНАЛІЗ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1. Механізм формування залучених фінансових ресурсів підприємства.
2. Економічна сутність кредитоспроможності та необхідність здійснення аналізу.
3. Основні завдання аналізу кредитоспроможності.

ТЕМА 10. АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1. Економічна сутність аналізу ділової активності підприємства.
2. Сутність фінансового та операційного циклу підприємства.
3. Система показників ділової активності.

ТЕМА 11. АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

ПІДПРИЄМСТВ

1. Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства.
2. Аналіз рівня безбитковості.
3. Абсолютні показники прибутку підприємства.
4. Характеристика показників рентабельності підприємства.

ТЕМА 12. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1. Економічна сутність інвестицій та особливості аналізу інвестиційної діяльності.
2. Особливості оцінки інвестиційної привабливості та інвестиційної активності підприємства.
3. Методи аналізу ефективності інвестиційної діяльності, особливості їх застосування.
4. Оцінка ризиків інвестиційних проектів.

ТЕМА 13. КОМПЛЕКСНЕ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

1. Економічна сутність та завдання комплексної оцінки фінансового стану підприємства.
2. Методи узагальнюючої оцінки фінансового стану підприємства.

СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ, ЗАДАЧІ, ВПРАВИ ТА ТЕСТИ ЗА КОЖНОЮ ТЕМОЮ, ЯКІ РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ НА СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТТЯХ

Загальні рекомендації

Вирішення ситуаційних завдань є сполучною ланкою між лекційними заняттями та самостійною роботою і мають на меті поглиблене засвоєння теоретичних понять і термінів з дисципліни та набуття практичних навиків з виконання розрахунків.

В процесі вирішення ситуаційних завдань з'ясовується ступінь засвоєння понятійно-термінологічного апарату та основних положень предмету, вміння розкривати конкретну тему, аналізувати і узагальнювати ключові питання курсу, розв'язувати конкретні ситуаційні завдання.

Одним з важливих завдань проведення практичних занять є отримання здобувачами навиків публічних виступів і дискусій, а також аналітичного та обґрунтованого підходу до розв'язання складних питань та відпрацювання можливих рішень у майбутній професійній діяльності.

Вирішення ситуаційних завдань - це форма аудиторної роботи, яка передбачає:

- розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком контрольних питань за відповідними темами лекційних занять;
- розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами занять;
- проведення семінарів з публічними виступами та доповідями по рефератах, підготовлених здобувачами самостійно за рекомендованою тематикою;
- розв'язання тестів відповідно до тематики практичного завдання;
- розв'язання задач обчислювального характеру;
- обговорення виробничих ситуацій у сфері фінансового аналізу.

Цей вид роботи присвячується розкриттю сутності об'єкта дослідження, характеристикі основ організації управління ним. Він виконується переважно на основі критичної оцінки й аналізу досліджуваної проблеми, а також з урахуванням положень законодавства.

Викладаючи текст, здобувач має проявити вміння систематизувати першоджерела, проводити порівняння, узагальнення, логічно викладати результати своїх досліджень.

Аналіз якісних, кількісних та відносних показників, що стосуються різних аспектів фінансового стану підприємства. Тенденції розвитку мають бути проаналізовані за допомогою розрахованих здобувачами показників динаміки.

Якісна оцінка тенденцій, явищ, процесів передбачає обґрунтування того, чи є вони позитивними або негативними, як вони можуть позначатися на податковій системі України. Проведений аналіз має охоплювати не менше 3-5 останніх років і проводитися у розрізі усього досліджуваного періоду.

Змістовний модуль 1.
Теоретичні аспекти фінансового аналізу підприємств

ТЕМА 1. ЗНАЧЕННЯ І ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Історичні етапи розвитку фінансового аналізу.
2. Ключова відмінність зовнішнього та внутрішнього фінансового аналізу.
3. Класифікація методів фінансового аналізу.

Завдання 2. Вирішення тестових завдань

1. Визначення фінансово-економічних явищ за їхнім теоретичним зв'язком між собою це:

- а) метод моделювання;
- б) спостереження і збирання фактів;
- в) метод синтезу;
- г) системний підхід.

2. Яка із зазначених цілей не має точного кількісного виміру:

- а) фінансова незалежність;
- б) економічна гарантія;
- в) беззбитковість;
- г) платоспроможність.

3. Детермінований аналіз не займається аналізом у разі, якщо існує:

- а) прямий вплив факторів на результативний показник;
- б) однозначно визначений функціональний зв'язок;
- в) імовірнісний зв'язок;
- г) правильної відповіді немає.

4. До предикативних моделей належить:

- а) горизонтальний аналіз;
- б) розрахунок точки беззбитковості;
- в) вертикальний аналіз;
- г) звітний баланс.

5. До детермінованих моделей не належить:

- а) адитивна модель;
- б) кратна модель;
- в) мультиплікативна модель;
- г) правильної відповіді немає.

6. Процес фокусування тільки на найбільш важливих чинниках для пояснення фінансового феномена або явища називається:

- а) абстракцією;

- б) маржинальним аналізом;
 - в) раціональним аналізом;
 - г) контрольованим експериментом.
7. Об'єктом фінансового аналізу є:
- а) трудові ресурси підприємства;
 - б) фінансові ресурси підприємства;
 - в) вплив неврожаю зернових на видатки фермера Петренка;
 - г) вплив реклами на підвищення попиту на модні моделі взуття.
8. Дає можливість визначити схожі ознаки і встановити необхідні зв'язки та відхилення між ознаками фінансових явищ:
- а) трендовий аналіз;
 - б) порівняльний аналіз;
 - в) маржинальний аналіз;
 - г) експеримент.
9. Виходячи із здорового глузду та Вашого повсякденного досвіду, визначте,
- де існує прямопропорційний зв'язок:
- а) реінвестуванням прибутку та виплатою дивідендів;
 - б) часткою заборгованості в структурі капіталу та ліквідності;
 - в) часткою власного капіталу в структурі капіталу та фінансовою незалежністю;
 - г) витратами на виробництво та ціною ресурсів.
10. До внутрішніх користувачів фінансової інформації належать:
- а) акціонери підприємства;
 - б) кредитори підприємства;
 - в) постачальники підприємства;
 - г) менеджери підприємства.

ТЕМА 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Мета складання фінансової звітності.
2. Зміст статей активу та пасиву балансу.
3. Принцип побудови балансу підприємства.
4. Технологія побудови матричного балансу.
5. Склад та характеристика розділів звіту про фінансові результати.
6. Економічна сутність операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
7. Сутність непрямого методу складання звіту про рух грошових коштів.
8. Мета складання звіту про власний капітал.

Завдання 2. Зробити глосарій до теми.

Завдання 3. Знайти та ознайомитися з фінансовою звітністю реального вітчизняного підприємства за останні три роки. А саме: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до річної фінансової звітності. Дієвою допомогою здобувачу в цьому буде залучення інформації з системи Internet (www.smida.gov.ua; <https://clarity-project.info/>) або офіційні сайти підприємств.

ТЕМА 3. АНАЛІЗ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Загальні підходи, мета і завдання аналізу оборотних активів підприємства.
2. Етапи та показники аналізу оборотних активів підприємства.
3. Класифікація оборотних активів підприємства.

Завдання 2. На основі даних фінансової звітності підприємства необхідно:

- проаналізувати склад, структуру і динаміку майна і джерел його формування;
- побудувати порівняльний аналітичний баланс;
- проаналізувати наявність, стан і рух основних засобів підприємства;
- дослідити та проаналізувати виконання умови «золотого правила економіки»;
- проаналізувати ефективність використання основних засобів та структуру необоротних активів підприємства;
- зробити узагальнюючі підсумки до кожної таблиці та загальний висновок щодо майнового стану підприємства.

Для аналізу необхідно використовувати фінансову звітність підприємства з якою ознайомилися під час виконання завдання до попередньої теми.

ТЕМА 4. АНАЛІЗ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Загальні підходи, мета і завдання аналізу оборотних активів підприємства.
2. Етапи та показники аналізу оборотних активів підприємства.
3. Класифікація оборотних активів підприємства.

4. Моделі фінансування оборотних активів

Завдання 2. Проаналізуйте основні показники стану оборотних активів підприємства, а саме: структуру і динаміку оборотних активів підприємства; ефективність використання оборотних активів підприємства, визначити тривалість операційного і фінансового циклів. Необхідно зробити узагальнюючі підсумки до кожної таблиці та загальний висновок щодо стану оборотних активів підприємства. Для аналізу необхідно використовувати фінансову звітність підприємства з якою ознайомилися під час виконання завдання до теми 2.

ТЕМА 5. ОЦІНКА ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Завдання та методологія здійснення аналізу джерел формування капіталу підприємства.

2. Аналіз складу та структури власного капіталу.

3. Аналіз кредиторської заборгованості.

Завдання 2. На основі даних фінансової звітності підприємства необхідно:

–оцінити ефективність самофінансування підприємства;

–визначити модель фінансування активів підприємства та проаналізувати структуру і динаміку джерел фінансування;

–визначити розмір власного оборотного капіталу прямим та непрямим методом, а також його достатність;

–проаналізувати структуру джерел фінансування оборотних активів;

–зробити узагальнюючі підсумки до кожної таблиці та загальний висновок щодо стану джерел формування капіталу підприємства.

Для аналізу необхідно використовувати фінансову звітність підприємства з якою ознайомилися під час виконання завдання до теми 2.

ТЕМА 6. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Характеристика основних етапів аналізу грошових потоків підприємства.

2. Показники, що характеризують ефективність використання грошових коштів.

3. Оцінка рівномірності та синхронності грошових потоків

підприємства.

Завдання 2. Проаналізувати динаміку і структуру грошових потоків підприємства. Оцінити показники збалансованості та ефективності грошових потоків. Зробити узагальнюючі підсумки до кожної таблиці та загальний висновок. Для аналізу необхідно використовувати фінансову звітність підприємства з якою ознайомилися під час виконання завдання до теми 2.

ТЕМА 7. АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ І ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Характеристика основних етапів аналізу ліквідності підприємства.

2. Система показників, які використовуються для аналізу ліквідності та платоспроможності.

Завдання 2. Проаналізувати ліквідність балансу підприємства. Оцінити платоспроможність підприємства. Зробити узагальнюючі підсумки до кожної таблиці з розрахунками та загальний висновок. Для аналізу необхідно використовувати фінансову звітність підприємства з якою ознайомилися під час виконання завдання до теми 2.

ТЕМА 8. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Основні фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства.

2. Необхідність та порядок розрахунку запасу фінансової стійкості підприємства.

Завдання 2. Проаналізувати абсолютні показники фінансової стійкості підприємства. Визначити тип фінансової стійкості підприємства здійснивши аналіз джерел фінансування запасів і затрат. Здійснити коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості підприємства. Зробити узагальнюючі підсумки до кожної таблиці з розрахунками та загальний висновок. Для аналізу необхідно використовувати фінансову звітність підприємства з якою ознайомилися під час виконання завдання до теми 2.

ТЕМА 9. АНАЛІЗ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за

переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Концептуальні відмінності між кредитоспроможністю та платоспроможністю.

2. Оцінка ефективності використання залучених фінансових ресурсів при кредитних операціях.

3. Класифікація позичальників за результатами оцінки їх фінансового стану.

Завдання 2. Розв'язок практичних завдань з оцінки кредитоспроможності підприємства за даними фінансової звітності.

ТЕМА 10. АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Фактори підвищення ділової активності підприємства.

2. Послідовність проведення аналізу ділової активності підприємства.

3. Цілі та завдання аналізу ділової активності підприємства.

Завдання 2. Оцінити ділову активність підприємства за співвідношенням темпів зростання активів, виручки та чистого прибутку. Визначити оборотність активів та власного капіталу підприємства. Здійснити факторний аналіз впливу рентабельності продажу і оборотності активів на рентабельність активів підприємства. Зробити узагальнюючі підсумки до кожної таблиці з розрахунками та загальний висновок. Для аналізу необхідно використовувати фінансову звітність підприємства з якою ознайомилися під час виконання завдання до теми 2.

ТЕМА 11. АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Факторний аналіз рентабельності підприємства.

2. Фактори, що впливають на формування фінансових результатів.

3. Система „директ костінг”.

Завдання 2. Оцінити рентабельність діяльності підприємства та рентабельність використання капіталу. Зробити узагальнюючі підсумки до кожної таблиці з розрахунками та загальний висновок. Для аналізу необхідно

використовувати фінансову звітність підприємства з якою ознайомилися під час виконання завдання до теми 2.

ТЕМА 12. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Аналіз інвестиційної привабливості цінних паперів: акцій, облігацій.
2. Основні етапи інвестиційної діяльності підприємства.
3. Завдання аналізу фінансових інвестицій.

Завдання 2. Практичні завдання з оцінки реальних та фінансових інвестицій підприємства. Для аналізу необхідно використовувати фінансову звітність підприємства з якою ознайомилися під час виконання завдання до теми 2.

ТЕМА 13. КОМПЛЕКСНЕ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Завдання 1. Розгляд і обговорення теоретичного матеріалу за переліком питань для самостійного опрацювання за відповідними темами. Обговорення має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних, статистичних та аналітичних документів, матеріалах спеціалізованих періодичних видань.

1. Значення та необхідність комплексної оцінки фінансового стану підприємства.

2. Моделі прогнозування банкрутства підприємства та особливості їх застосування.

Завдання 2. Оцінити ймовірність банкрутства підприємства за допомогою Z-рахунку Альтмана, двофакторної моделі, моделей Спрінгейта, Ліса та Таффлера.

За результатами розрахунків зробити висновки, а саме:

– оцінити ймовірність банкрутства досліджуваного підприємства за моделями Альтмана, Таффлера, Ліса та Спрінгейта;

– порівняти отримані результати та зробити висновок щодо ефективності застосування кожної з моделей для оцінки ймовірності банкрутства підприємства;

– дати загальну оцінку ймовірності банкрутства досліджуваного підприємства.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ СТАНУ ВИКОНАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

Оцінювання знань здобувачів з дисципліни «Фінансовий аналіз» здійснюється за результатами поточного, модульного і підсумкового контролю.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях, у т. ч.:	
	доповідь із створенням презентації за умови її якісного та вчасного виконання (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)	за кожну презентацію 0-4 бали, якщо робота виконана не вчасно – знижується на 1 бал; якщо здобувач не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал
	захист практичного завдання розрахункового характеру за умови його якісного та вчасного виконання (оцінка залежить від повноти розкриття завдання, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості розрахунків і доповіді)	за кожне завдання 0-4 бали, якщо робота виконана не вчасно – знижується на 1 бал; якщо здобувач не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал
	усне опитування, участь у навчальній дискусії, розв'язок практичних завдань.	за правильну відповідь 4 бали
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 8 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 10 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Іспит	Максимальна оцінка – 30 балів

Оцінювання поточного і модульного контролю здобувачів відбувається за шкалою у діапазоні від 0 до 70 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота															Іспит	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2,3										
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	МКР	30	100
4	4	4	4	4	8	4	4	4	4	4	4	4	4	10		

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Сутність і значення фінансового аналізу в діяльності суб'єктів господарювання.
2. Предмет, об'єкт та суб'єкти фінансового аналізу.
3. Види фінансового аналізу та основні етапи його здійснення.
4. Методи фінансового аналізу та їх класифікація.
5. Моделі та прийоми фінансового аналізу
6. Поняття інформаційного забезпечення фінансового аналізу.
7. Джерела інформації для фінансового аналізу та вимоги до формування інформаційного забезпечення.
8. Призначення та основні види фінансової звітності.
9. Сутність майна підприємства, його структура та класифікація.
10. Аналіз структури і динаміки майна підприємства.
11. Аналіз стану, руху та ефективності використання основних засобів.
12. Економічна сутність оборотних активів підприємства.
13. Аналіз складу і структури оборотних активів підприємства.
14. Послідовність та методика аналізу оборотних активів.
15. Аналіз запасів підприємства.
16. Аналіз ефективності використання оборотних активів.
17. Моделі фінансування оборотних активів.
18. Економічна сутність та види джерел формування капіталу: мета та завдання їх аналізу.
19. Аналіз власного капіталу.
20. Аналіз позикового капіталу.
21. Оцінка фінансового важеля.
22. Оцінка вартості капіталу залученого з різних джерел.
23. Економічна сутність грошових потоків та їх класифікація.
24. Мета та необхідність проведення аналізу грошових потоків підприємства
25. Методи розрахунку грошового потоку.

26. Аналіз грошових потоків із застосуванням системи коефіцієнтів.
27. Економічна сутність ліквідності підприємства
28. Сутність та види платоспроможності підприємства
29. Система показників ліквідності: методика їх розрахунку та економічна інтерпретація.
30. Аналіз платоспроможності підприємства.
31. Система критеріїв оцінки платоспроможності підприємства.
32. Економічна сутність фінансової стійкості та необхідність її аналізу.
33. Характеристика типів фінансової стійкості та порядок їх визначення.
34. Розрахунок відносних показників фінансової стійкості підприємства та оцінка запасу фінансової стійкості.
35. Інтегральна оцінка фінансової стійкості.
36. Сутність та значення оцінки кредитоспроможності позичальника.
37. Послідовність проведення аналізу кредитоспроможності підприємства.
38. Характеристика фінансових показників, що визначають якість фінансового стану підприємства та використовуються в процесі оцінювання кредитоспроможності.
39. Економічна сутність аналізу ділової активності підприємства.
40. Сутність фінансового та операційного циклу підприємства.
41. Система показників ділової активності.
42. Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства.
43. Аналіз рівня безбитковості.
44. Абсолютні показники прибутку підприємства.
45. Характеристика показників рентабельності підприємства.
46. Економічна сутність інвестицій та особливості аналізу інвестиційної діяльності.
47. Особливості оцінки інвестиційної привабливості та інвестиційної активності підприємства.
48. Методи аналізу ефективності інвестиційної діяльності, особливості їх застосування.
49. Економічна сутність та завдання комплексної оцінки фінансового стану підприємства.
50. Методи узагальнюючої оцінки фінансового стану підприємства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липн. 1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ М-ва фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
3. Багацька К.В., Говорушко Т.А., Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: підручник. Київ : Видавничий дім «АртЕк», 2014. 320 с.
4. Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Львів : Вид. Ліга-Прес, 2014. 308 с.
5. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Львів: Вид-во «Магнолія-2006», 2022. 254 с.
6. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль: Терноп. нац. екон. ун-т, 2016. 304 с
7. Марусяк Н. Л. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
8. Мірошник О. Ю., Шубіна С. В., Пічугіна Т. С. Фінансовий аналіз у схемах і таблицях. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 326с.
9. Мних Є. В., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз: підручн. Київ: Київ. нац. торг.-екон. Ун-т, 2016. 536 с.
10. Сокольська Р. Б. Фінансовий аналіз: частина 2. Спеціальні методи фінансового аналізу: навч. посібник. Дніпро: НМетАУ, 2016. 76 с.
11. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб.; частина II; 2-ге вид., перероб. і доп. Полтава : РВВ ПДАА, 2014. 393 с.
12. Фінансовий аналіз / за заг. ред. Школьник І.О. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 368с.
13. Фінансовий аналіз у схемах і таблицях / уклад.: Мірошник О.Ю., Шубіна С.В. , Пічугіна Т.С.: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 326 с.
14. Фінансовий менеджмент: підручник. За заг. ред. Поддєрьогіна А.М. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с

Допоміжна

1. Білошкурський М., Заїчко І., Ковернінська Ю. Фінансовий аналіз резервів прибутку для активізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2023. №7(2). URL: <https://is-journal.com/is/issue/view/19>
2. Бондарук Т. Г., Бондарук І. С. Економічна природа організаційно-економічного механізму соціальної відповідальності бізнесу. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр.* 2020. №1-

2. С. 57-64.

3. Бондарук Т. Г., Бондарук І. С. Соціальна відповідальність бізнесу: пріоритети розвитку в Україні. *Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти*: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: «Інформаційно-аналітичне агентство», 2020. 412 с. С. 23-27.

4. Бондарук Т. Г., Заїчко І. В., Бондарук І. С. Діагностика фінансового стану підприємства та його інвестиційної привабливості в системі фінансового менеджменту. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2022. № 1-2. С.62-75. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6274>

5. Воськало Н.М. Аналіз власного капіталу. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12696/4/2_13_73-77.pdf

6. Економічний аналіз : курс лекцій для здобувачів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти / уклад. О. М. Вишнеvsька, Л. А. Козаченко, А. Г. Костирко. Миколаїв : МНАУ, 2022. 85 с.

7. Івченко Л.В., Удовик Н.Л. Власний капітал: джерела формування та функції. «*Young Scientist*». № 1 (28). 2016.

8. Лобова О. М., Ломоносов Д. С. Сучасна практика оцінки фінансового стану підприємств України із використанням національних моделей. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 94–99

9. Мельничук І. О. Проблемні та перспективні аспекти розвитку лізингових відносин в Україні. *Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація*: збірник тез доповідей учасників XV Всеукраїнської наукової конференції. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2017. С. 53-56.

10. Паламарчук Т. М. Фінансовий аналіз: сутність та проблеми застосування. *Вісник ЖНАЕУ*. 2016. № 1 (54), т. 2. С. 213–222.

11. Рузакова О. В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. №2, (304) С. 7–13.

12. Рузакова О. В. Нечітко-множинне моделювання фінансового стану підприємства. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики* : зб. наук. пр. ВНАУ. 2019. № 4. С. 69–76.

13. Рузакова О.В., Юрчук Н.П. Використання апаратів штучного інтелекту для формалізації фінансових об'єктів при побудові СППР. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Технічні науки*. 2021. № 1. С. 45–51.

14. Семенова К. Д. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденцій розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. №5-6 (282-283). С. 77–82.

15. Khalatur S., Kuprina N. and Kurbatska L. New business strategies formation of enterprises and outsourcing development as a condition for increasing competitiveness in the markets of Europe and Ukraine: comparative analysis.

Baltic Journal of Economic Studies. 2021. Vol. 7 (4). Pp. 203-213.

16. Makdissi R., Nehme A. and Chahine R. The Influence of Financial Culture on SME's Financial Performance. *Journal of Financial Risk Management*. 2020. Vol. 9. Pp. 1-22.

17. Бондарук Т. Г. Реформування місцевого оподаткування в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. №6. С. 213-221. URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219844998>; <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000258280000024>

18. Bondaruk T., Melnychuk N., Bondaruk I. Instability and its government regulation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4. №2. Pp. 32-40. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000439864300005>

19. Bondaruk T., Medynska T., Nikonenko U., Melnychuk I., Loboda N. Fiscal policy as a guarantee of sustainable development under military conditions. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. 2023 Vol. 18. № 4. Pp. 1097-1102. URL: <https://doi.org/10.18280/ijmdp.180412>; <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219844998>

20. Бондарук Т. Г. Державна політика підтримки малого підприємництва. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 6. С. 115-121

21. Бондарук Т. Г. Механізм регулювання малого бізнесу органами місцевого самоврядування. *Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України*. 2007. № 1 (21). С. 10-13

22. Бондарук Т. Г. Зарубіжний досвід використання місцевих податків. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. Вип. 5 (84). С. 42-46

23. Бондарук Т. Г. Зарубіжний досвід місцевого оподаткування та можливості його застосування в Україні. *Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України*. 2011. № 1. С. 56-66. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2011_1_8

24. Бондарук Т. Г., Мельничук І. О. Місцеві податки та збори в Україні: суперечності та перспективи розвитку. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2014. С. 17–24. URL: http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/1219/1/3_2014.pdf

25. Бондарук Т. Г., Бондарук І. С. Державне регулювання розвитку малого бізнесу і його соціальної відповідальності. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. №3. С. 111-119. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2019_3_12

26. Бондарук Т.Г. Точки зростання та їх роль у забезпеченні стійкого економічного розвитку територій. *Економіка та суспільство*. 2021. № 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/532>

27. Бондарук Т. Г. Фіскальна політика в умовах воєнного стану як фактор економічного розвитку територій. *Ефективна економіка*. 2022. № 12. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/872>

28. Бондарук Т. Г. Фіскальна політика України як чинник сталого розвитку територій в умовах воєнного стану. *Економічні горизонти*. 2023. № 3(25). С. 57-67. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/286686>

29. Бондарук Т. Г. Інноваційний розвиток вітчизняних підприємств та

його фінансове забезпечення: нові виклики та перспективи в умовах нестабільності. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична.* 2023. Вип. 39/2023. С. 411-420. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1068/949>

30. Бондарук Т. Г., Заїчко, І. В., Заїчко, І. Д. Роль фінансових ресурсів в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств. *Академічні візії.* 2024. Вип.27. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/927>

Інформаційні ресурси

1. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРИФРУ) або Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA) URL: <https://smida.gov.ua/>

2. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського - URL:<http://www.nbuv.gov.ua>

5. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

6. Clarity Project. URL: <https://clarity-project.info/>